

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

31 octobre 2005

**BUDGETS DES RECETTES
ET DES DÉPENSES**
pour l'année budgétaire 2006

EXPOSÉ GÉNÉRAL

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

31 oktober 2005

**BEGROTINGEN VAN
ONTVANGSTEN EN UITGAVEN**
voor het begrotingsjaar 2006

ALGEMENE TOELICHTING

SOMMAIRE

	Pages
Tableau général du budget	5
Introduction	6
Première partie. — Synthèse des Recettes et des Dépenses	11
Deuxième partie. — Rapport économique, social et financier	18
Chapitre I. — Le contexte économique international	18
Chapitre II. — Évolution économique de la Belgique	27
Chapitre III. — La politique sociale, financière et budgétaire du gouvernement en 2006	58
Section 1. — La politique de l'emploi	58
Section 2. — La politique sociale	73
Section 3. — La politique financière	78
Section 4. — La politique budgétaire	87
Section 5. — La note sur le vieillissement	118
Troisième partie. — Rapport budgétaire	136
Chapitre I. — Les recettes	136
Section 1. — Les recettes de 2005	136
Section 2. — les recettes de 2006	143
Chapitre II. — Les dépenses	169
Section 1. — Les dépenses primaires	169
Section 1.1. — Les dépenses primaires de 2005	169
Section 1.2. — Les dépenses primaires de 2006	174
Section 1.3. — Estimation pluriannuelle des dépenses primaires du pouvoir fédéral	178
Section 2. — La politique en matière de personnel	181
Section 3. — La politique des TIC	186
Section 4. — Les investissements publics	193
Section 5. — Le programme budgétaire interdépartemental de la politique scientifique	197
Section 6. — Le programme budgétaire de la coopération au développement — Note de solidarité	200

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
Algemene begrotingstabel	5
Inleiding	6
Eerste deel. — Synthese van de ontvangsten en de uitgaven	11
Tweede deel. — Economisch, sociaal en financieel verslag	18
Hoofdstuk I. — De internationale economische context	18
Hoofdstuk II. — De economische ontwikkeling in België	27
Hoofdstuk III. — Het sociaal, financieel en begrotingsbeleid van de regering in 2006	58
Afdeling 1. — Het werkgelegenheidsbeleid	58
Afdeling 2. — Het sociaal beleid	73
Afdeling 3. — Het financieel beleid	78
Afdeling 4. — Het begrotingsbeleid	87
Afdeling 5. — De Zilvernota	118
Derde deel. — Begrotingsverslag	136
Hoofdstuk I. — De ontvangsten	136
Afdeling 1. — De ontvangsten in 2005	136
Afdeling 2. — De ontvangsten in 2006	143
Hoofdstuk II. — De uitgaven	169
Afdeling 1. — De primaire uitgaven	169
Afdeling 1.1. — De primaire uitgaven 2005	169
Afdeling 1.2. — De primaire uitgaven 2006	174
Afdeling 1.3. — Meerjarenraming van de primaire uitgaven van de federale overheid	178
Afdeling 2. — Het personeelsbeleid	181
Afdeling 3. — Het ICT-beleid	186
Afdeling 4. — De overheidsinvesteringen	193
Afdeling 5. — Het interdepartementaal begrotingsprogramma wetenschapsbeleid	197
Afdeling 6. — Het begrotingsprogramma van ontwikkelingsamenwerking — Solidariteitsnota	200

Chapitre III. — Les régimes de protection sociale	210	Hoofdstuk III. — De stelsels van sociale bescherming	210
Section 1. — Tableaux récapitulatifs	211	Afdeling 1. — Samenvattende tabellen	211
Section 2. — La gestion globale des travailleurs salariés	218	Afdeling 2. — Het Globaal beheer voor werknemers	218
Section 3. — La gestion globale des travailleurs indépendants	244	Afdeling 3. — Het Globaal beheer voor zelfstandigen	244
Section 4. — Les autres régimes de Sécurité sociale	258	Afdeling 4. — De andere regelingen van de sociale zekerheid	258
Section 5. — L'assistance sociale	261	Afdeling 5. — De sociale bijstand	261
Section 6. — Les pensions du secteur public	265	Afdeling 6. — De pensioenen van de overheidssector	265
Section 7. — Les programmes en faveur de l'emploi via l'activation des allocations	270	Afdeling 7. — De tewerkstellingsprogramma's via de activering van de uitkeringen	270
Chapitre IV. — Les effets budgétaires des relations entre le pouvoir fédéral et d'autres entités nationales ou internationales	273	Hoofdstuk IV. — De begrotingsgevolgen van de betrekkingen tussen de federale overheid en andere nationale of internationale entiteiten	273
Chapitre V. — Le financement	285	Hoofdstuk V. — De financiering	285
Section 1. — Le solde net à financer du pouvoir fédéral	285	Afdeling 1. — Het netto te financieren saldo van de federale overheid	285
Section 2. — La dette du pouvoir fédéral	292	Afdeling 2. — De schuld van de federale overheid	292
Annexes :		Bijlagen :	
Annexe I. — Evolution de la fiscalité	309	Bijlage I. — Evolutie van de fiscale wetgeving ...	309
Annexe II. — Quelques statistiques en matière de finances publiques	342	Bijlage II. — Enkele statistieken inzake overheidsfinanciën	342
Glossaire	380	Glossarium	392
Liste des abréviations	404	Lijst van de afkortingen	404

Section 5

Note sur le vieillissement

1. Introduction

Comme la plupart des pays développés, la Belgique doit faire face à d'importants changements dans la composition d'âge de sa population. Dans la perspective d'une population vieillissante, le gouvernement a mis en place un certain nombre de mesures permettant de garantir à long terme le maintien d'un niveau de bien-être collectif satisfaisant.

Afin de concrétiser l'intérêt porté à la garantie à long terme d'une protection sociale efficace dans son ensemble et des pensions en particulier, le gouvernement a créé un Fonds de vieillissement, ainsi que l'obligation d'établir chaque année une note sur le vieillissement.

La loi du 5 septembre 2001 portant garantie d'une réduction continue de la dette publique et création d'un Fonds de vieillissement, prévoit trois étapes dans la procédure d'élaboration de la note sur le vieillissement :

1. le Comité d'étude sur le vieillissement rédige un rapport annuel comprenant, entre autres, une analyse des effets budgétaires et sociaux du vieillissement;

2. la section Besoins de financement du Conseil supérieur des Finances formule ses recommandations, en tenant compte du rapport du Comité d'étude sur le vieillissement;

3. le gouvernement établit sa note sur le vieillissement en fonction des résultats et des conclusions du Comité d'étude sur le vieillissement et de la section Besoins de financement du Conseil supérieur des Finances. Dans cette note, le gouvernement expose ses orientations concernant la gestion de la problématique du vieillissement de la population.

Sans aucun doute, cette structure a contribué au fait que la problématique du vieillissement a fait l'objet d'une politique fort présente, ce qui finalement a résulté en un contrat de solidarité entre générations.

2. Démographie et coût budgétaire du vieillissement

2.1. *Aspects démographiques*

La structure d'âge de la population est une composante importante dans l'évolution et les décisions de la vie politique, économique et sociale et doit, dès lors, être reprise dans le processus décisionnel. Les changements dans la composition d'âge de la population influencent

Afdeling 5

Zilvernota

1. Inleiding

Zoals de meeste ontwikkelde landen, wordt België geconfronteerd met belangrijke veranderingen in de leeftijdstructuur van zijn bevolking. Met het oog op een verouderende bevolking heeft de regering een aantal maatregelen uitgewerkt om op lange termijn het behoud van een voldoende hoog collectief welvaartsniveau te waarborgen.

Om het belang te onderstrepen dat gehecht wordt aan het op lange termijn waarborgen van een doeltreffende sociale bescherming in haar geheel en van de pensioenen in het bijzonder, heeft de regering een Zilverfonds opgericht. Daaraan is ook de verplichting gekoppeld jaarlijks een Zilvernota op te stellen.

De wet van 5 september 2001 tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds, bepaalt drie stappen voor de uitwerking van de Zilvernota :

1. de Studiecommissie voor de vergrijzing stelt een jaarverslag op met daarin onder meer een analyse van de budgettaire en sociale gevolgen van de vergrijzing;

2. de Afdeling Financieringsbehoeften van de Hoge Raad van Financiën formuleert haar aanbevelingen inzake budgettair beleid, rekening houdend met het verslag van de Studiecommissie voor de vergrijzing;

3. voor de opstelling van de Zilvernota steunt de regering op het verslag van de Studiecommissie voor de vergrijzing en op het jaarlijks advies van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Hoge Raad van Financiën. In deze nota zet de regering haar beleid met betrekking tot de vergrijzing van de bevolking uiteen.

Deze structuur heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen dat de problematiek van de vergrijzing de laatste jaren niet meer weg te denken was van de politieke agenda. Uiteindelijk mondde dit uit in het generatiepact.

2. Demografie en budgettaire kost van de vergrijzing

2.1. *Demografische aspecten*

De leeftijdsstructuur van de bevolking is een belangrijk element voor de evolutie van de politieke, economische en maatschappelijke context en moet dus ook in de besluitvorming worden opgenomen. Verschuivingen in de leeftijdsstructuur van de bevolking beïnvloeden

directement les dépenses et les recettes de l'État, particulièrement en matière de sécurité sociale.

Le tableau 1 reprend les résultats des prévisions démographiques les plus récentes du Bureau fédéral du Plan et de l'Institut national de statistiques, au cours de la période 2000-2030, ainsi que le coefficient de dépendance pour la même période.

TABLEAU 1

**Évolution de la composition de la population
(en milliers)**

	2000	2004	2010	2020	2030	2030-2004	2030-2004 (%)
0-19	2 416,1	2 402,5	2 351,7	2 275,1	2 272,6	- 129,9	- 5,4
20-59	5 590,9	5 708,6	5 682,2	5 534,4	5 287,9	- 420,7	- 7,4
60 + ...	2 244,4	2 280,5	2 485,9	2 904,4	3 327,1	1 046,7	45,9
Total. — Totaal.....	10 251,4	10 391,6	10 519,8	10 713,9	10 887,6	496,1	4,8
Part dans la population totale en %. — <i>Aandeel in de totale bevolking in %</i>							
0-19	23,6	23,1	22,4	21,2	20,9	- 2,2	- 9,7
20-59	54,5	54,9	54,0	51,7	48,6	- 6,4	- 11,6
60 + ...	21,9	21,9	23,6	27,1	30,6	8,6	39,3
Coefficient de dépendance. — <i>Afhankelijkheidsratio</i>							
0-19	43,2	42,1	41,4	41,1	43,0	- 0,2	2,1
60 + ...	40,1	39,9	43,7	52,5	62,9	22,8	57,5
Total. — Totaal.....	83,4	82,0	85,1	93,6	105,9	23,9	29,1

Source : Comité d'étude sur le vieillissement, rapport annuel mai 2005.

L'effet cumulé de la diminution des taux de fécondité et de l'augmentation considérable de l'espérance de vie conduit, entre 2000 et 2010, à des changements de la structure d'âge de la population. Ces tendances tendent à s'accroître au cours de la période suivante. Selon les prévisions qui ont inspiré les travaux du Comité d'étude sur le vieillissement, le nombre de jeunes (0-19 ans) diminuerait de façon tendancielle, malgré la croissance de la population totale. Leur part dans la population totale diminuerait de 23,1 % en 2004 à 20,9 % en 2030. La diminution de la population âgée de 20 à 59 ans, est encore plus prononcée, tant en chiffres absolus qu'en pourcentage. Le nombre de personnes âgées de plus de 60 ans augmentera considérablement, suite au vieillissement de la génération du baby-boom. La part de cette tranche d'âge dans la population totale augmenterait de 21,9 % en 2004 à 30,6 % en 2030. En 2030, à peu près un tiers de la population sera âgé de plus de 60 ans.

Le coefficient de dépendance présenté dans le tableau 1, traduit la part de chacun des groupes d'âge extrêmes par rapport à la population d'âge actif (c'est-à-dire les 20-59 ans). Le coefficient relatif aux jeunes est

rechtstreeks de uitgaven en de ontvangsten van de overheid, in het bijzonder inzake sociale zekerheid.

Tabel 1 geeft de resultaten weer inzake de recentste bevolkingsvooruitzichten van het Federaal Planbureau en het Nationaal Instituut voor de Statistiek over de periode 2003-2030, alsook de afhankelijkheidscoëfficiënt voor dezelfde periode.

TABEL 1

**Ontwikkeling van de samenstelling van de bevolking
(in duizendtallen)**

	2000	2004	2010	2020	2030	2030-2004	2030-2004 (%)
0-19	2 416,1	2 402,5	2 351,7	2 275,1	2 272,6	- 129,9	- 5,4
20-59	5 590,9	5 708,6	5 682,2	5 534,4	5 287,9	- 420,7	- 7,4
60 + ...	2 244,4	2 280,5	2 485,9	2 904,4	3 327,1	1 046,7	45,9
Total. — Totaal.....	10 251,4	10 391,6	10 519,8	10 713,9	10 887,6	496,1	4,8
Part dans la population totale en %. — <i>Aandeel in de totale bevolking in %</i>							
0-19	23,6	23,1	22,4	21,2	20,9	- 2,2	- 9,7
20-59	54,5	54,9	54,0	51,7	48,6	- 6,4	- 11,6
60 + ...	21,9	21,9	23,6	27,1	30,6	8,6	39,3
Coefficient de dépendance. — <i>Afhankelijkheidsratio</i>							
0-19	43,2	42,1	41,4	41,1	43,0	- 0,2	2,1
60 + ...	40,1	39,9	43,7	52,5	62,9	22,8	57,5
Total. — Totaal.....	83,4	82,0	85,1	93,6	105,9	23,9	29,1

Bron : Studiecommissie voor de vergrijzing, jaarverslag mei 2005.

Het gecumuleerd effect van de daling van de vruchtbaarheidgraad en de aanzienlijke stijging van de levensverwachting leidt reeds in de periode 2000-2010 tot wijzigingen in de leeftijdsstructuur van de bevolking. Deze tendensen worden in de daaropvolgende periode nog versterkt. Volgens de vooruitzichten die ook aan de basis lagen van de werkzaamheden van de Studiecommissie voor de vergrijzing zou het aantal jongeren (0-19 jaar) trendmatig afnemen, ondanks de stijging van de totale bevolking. Hun aandeel in de totale bevolking zou teruglopen van 23,1 % in 2004 tot 20,9 % in 2030. De daling, zowel absoluut als procentueel, van de bevolking in de leeftijdsklasse 20-59 jaar is nog meer uitgesproken. De veroudering van de babyboomers geeft aanleiding tot een aanzienlijke toename van het aantal 60-plussers. Hun aandeel in de totale bevolking zou toenemen van 21,9 % in 2004 tot 30,6 % in 2030. In 2030 zal dus ongeveer een derde van de bevolking ouder zijn dan 60 jaar.

De afhankelijkheidscoëfficiënt opgenomen in tabel 1 geeft het aandeel van de uiterste leeftijdsgroepen weer in vergelijking met de bevolking op actieve leeftijd (namelijk tussen 20 en 59 jaar). De coëfficiënt inzake jon-

relativement constant, contrairement à celui de la population des 60 ans et plus, qui passe de 39,9 % en 2004 à 62,9 % en 2030, soit une progression de 22,8 points de pourcent. Le coefficient total augmentera, quant à lui, jusqu'à près de 106 % en 30 ans.

À l'avenir, un nombre plus limité de personnes actives devra donc financer les prestations sociales d'un nombre croissant de personnes non actives.

2.2. Les effets budgétaires du vieillissement

Le quatrième rapport du Comité d'étude sur le vieillissement (mai 2005) actualise l'estimation des conséquences sociales et budgétaires du vieillissement à travers différents scénarios et ce à l'horizon 2030, période à laquelle l'essentiel des modifications démographiques aura lieu. Les principales hypothèses macro-économiques et de politique sociale pour la période de moyen terme (2004-2009) coïncident, pour l'essentiel, avec celles retenues dans les « Perspectives économiques à moyen terme » d'octobre 2004 du Bureau fédéral du Plan. À partir de 2010, la croissance économique repose sur les hypothèses retenues en matière d'évolution à long terme de la productivité du travail et du taux de chômage structurel, et par conséquent, de l'emploi.

Le Comité d'étude sur le vieillissement définit le coût budgétaire du vieillissement comme l'augmentation en pourcent du PIB des dépenses sociales, entre deux périodes. La part des dépenses sociales dans le pourcentage du PIB est donc influencée, tant par l'évolution des dépenses sociales que par l'évolution du PIB. Bien qu'il y ait des interactions entre ces deux facteurs, leur impact est traité séparément, pour des raisons didactiques.

Dans l'édition de son rapport annuel, le Comité d'étude sur le vieillissement affine ses prévisions en réalisant une distinction entre les pensions des salariés, les pensions des indépendants et les pensions dans la fonction publique. En matière de soins de santé, une distinction est également réalisée entre soins aigus et soins de long terme.

geren is relatief constant, in tegenstelling tot deze van de bevolking van 60 jaar en meer. Deze evolueert van 39,9 % in 2004 tot 62,9 % in 2030, of een toename met 22,8 procentpunt. De globale afhankelijkheidscoëfficiënt zal in 30 jaar toenemen tot ongeveer 106 %.

In de toekomst zal dus een kleiner aantal actieven de sociale uitkeringen moeten financieren voor een toenemend aantal niet-actieve personen.

2.2. De budgettaire gevolgen van de vergrijzing

Het vierde rapport van de Studiecommissie voor de vergrijzing (mei 2005) actualiseert de raming van de sociale en budgettaire gevolgen van de vergrijzing in verschillende scenario's met als horizon 2030. In deze periode zullen de belangrijkste demografische verschuivingen zich immers voltrekken. De voornaamste veronderstellingen met betrekking tot de macro-economische context en het sociaal beleid op middellange termijn (2004-2009) komen in hoofdzaak overeen met die uit de « Economische vooruitzichten op middellange termijn » van oktober 2004 van het Federaal Planbureau. De ramingen voor de economische groei vanaf 2010 zijn gebaseerd op de hypothesen inzake ontwikkeling op lange termijn van de arbeidsproductiviteit en van de structurele werkloosheidsgraad en dus van de tewerkstelling.

De Studiecommissie voor de vergrijzing definieert de budgettaire kost van de vergrijzing als de toename tussen twee tijdstippen van de sociale uitgaven in procent van het BBP. Het gewicht van de sociale uitgaven in procent van het BBP wordt zowel beïnvloed door de evolutie van de sociale uitgaven als door de evolutie van het BBP. Hoewel er uiteraard ook tal van interacties tussen beide factoren zijn, wordt om didactische redenen hun impact hier toch afzonderlijk behandeld.

In deze laatste uitgave van haar jaarverslag verfijnt de Studiecommissie voor de vergrijzing haar ramingen door een onderscheid te maken tussen pensioenen van loontrekkenden, die van zelfstandigen en die van ambtenaren. Inzake gezondheidszorgen maakt ze een onderscheid tussen acute zorgverstrekking en verzorging op lange termijn.

TABLEAU 2

Croissance moyenne réelle des dépenses sociales
(en %)

	2004-2009	2009-2020	2020-2030	2004-2030
Pensions. — <i>Pensioenen</i>	1,7	3,4	3,3	3,1
Salariés. — <i>Werknemers</i>	2,0	3,9	3,5	3,4
Indépendants. — <i>Zelfstandigen</i>	2,3	1,7	2,1	2,0
Secteur public. — <i>Overheid</i>	1,1	3,0	3,2	2,7
Soins de santé. — <i>Gezondheidszorgen</i>	3,8	3,0	2,5	3,0
Soins aigus. — <i>Acute gezondheidszorg</i>	3,6	2,9	2,4	2,8
Soins de long terme. — <i>Langdurige gezondheidszorg</i>	5,1	3,9	3,2	3,8
Invalidité. — <i>Invaliditeit</i>	2,8	2,3	1,2	2,0
Chômage. — <i>Werkloosheid</i>	- 0,7	- 1,4	- 0,2	- 0,8
Prépension. — <i>Brugpensioen</i>	1,9	2,1	0,4	1,4
Allocations familiales. — <i>Kinderbijslag</i>	- 0,1	0,6	1,3	0,7
Autres dépenses sociales. — <i>Andere sociale uitgaven</i>	1,8	2,1	1,6	1,9
TOTAL. — TOTAAL	2,1	2,6	2,5	2,5
Pensions et soins de santé. — <i>Pensioenen en gezondheidszorgen</i>	2,7	3,2	3,0	3,0
Autres secteurs. — <i>Andere sectoren</i>	0,8	0,8	1,0	0,9

Source : Comité d'étude sur le vieillissement, rapport annuel mai 2005, calculs propres.

Le volume du total des dépenses de prestations sociales connaît une croissance réelle moyenne de 2,5 % sur la période 2004-2030. Cette augmentation est due plus particulièrement aux dépenses de pensions (et plus particulièrement encore celles des travailleurs salariés) et de soins de santé (les soins de long terme en particulier), même si la progression de ces derniers diminue au cours des trois périodes.

L'estimation de l'évolution des dépenses de soins de santé est basée sur la norme de croissance de 4,5 % qui est d'application jusqu'à la fin de la législature actuelle (2007). Le rythme de croissance estimé à partir de 2008 est inférieur, en raison de la méthode d'estimation utilisée par le Comité d'étude sur le vieillissement. Dans cette méthode, l'évolution des soins de santé est déterminée tant par la composition et par le volume de la population que par l'évolution du niveau de vie. Entre 2009 et 2030, la croissance moyenne réelle est estimée à 2,8 %.

Si, d'une part, on s'attend à une accélération de la croissance réelle des prestations sociales, on s'attend également simultanément à un ralentissement du rythme de croissance de l'économie belge, surtout à partir de la prochaine décennie. C'est la combinaison de ces deux facteurs qui risque de porter à conséquence sur le poids

TABEL 2

Gemiddelde reële groei van de sociale uitgaven
(in %)

	2004-2009	2009-2020	2020-2030	2004-2030
Pensions. — <i>Pensioenen</i>	1,7	3,4	3,3	3,1
Salariés. — <i>Werknemers</i>	2,0	3,9	3,5	3,4
Indépendants. — <i>Zelfstandigen</i>	2,3	1,7	2,1	2,0
Secteur public. — <i>Overheid</i>	1,1	3,0	3,2	2,7
Soins de santé. — <i>Gezondheidszorgen</i>	3,8	3,0	2,5	3,0
Soins aigus. — <i>Acute gezondheidszorg</i>	3,6	2,9	2,4	2,8
Soins de long terme. — <i>Langdurige gezondheidszorg</i>	5,1	3,9	3,2	3,8
Invalidité. — <i>Invaliditeit</i>	2,8	2,3	1,2	2,0
Chômage. — <i>Werkloosheid</i>	- 0,7	- 1,4	- 0,2	- 0,8
Prépension. — <i>Brugpensioen</i>	1,9	2,1	0,4	1,4
Allocations familiales. — <i>Kinderbijslag</i>	- 0,1	0,6	1,3	0,7
Autres dépenses sociales. — <i>Andere sociale uitgaven</i>	1,8	2,1	1,6	1,9
TOTAL. — TOTAAL	2,1	2,6	2,5	2,5
Pensions et soins de santé. — <i>Pensioenen en gezondheidszorgen</i>	2,7	3,2	3,0	3,0
Autres secteurs. — <i>Andere sectoren</i>	0,8	0,8	1,0	0,9

Bron : Studiecommissie voor de vergrijzing, jaarverslag mei 2005, eigen berekeningen.

Het totaal pakket van sociale uitgaven zou over de periode 2004-2030 een gemiddelde reële groei kennen van 2,5 %. Deze verhoging is te wijten aan de uitgaven voor pensioenen (meer in het bijzonder deze van de loontrekkenden) en gezondheidszorgen (meer in het bijzonder deze met betrekking tot de langdurige verzorging), hoewel de groei van deze laatste in de loop van de drie periodes afneemt.

Voor de raming van de evolutie van de uitgaven voor gezondheidszorgen wordt tot het einde van de huidige regeerperiode (2007) uitgegaan van de groeinorm van 4,5 %. Het groeiritme na 2008 ligt lager en vloeit voort uit de ramingsmethode die de Studiecommissie voor de vergrijzing hanteert. In deze methode wordt de evolutie van de gezondheidszorgen, behalve door de samenstelling en omvang van de bevolking, mee bepaald door de evolutie van de levensstandaard. Tussen 2009 en 2030 bedraagt de geschatte gemiddelde reële groei 2,8 %.

Enerzijds verwacht men een versnelling van de werkelijke groei van de sociale uitkeringen. Anderzijds verwacht men een vertraging van het groeiritme van de Belgische economie, vooral vanaf het begin van volgend decennium. De combinatie van beide factoren bepaalt de evolutie van het gewicht van de sociale uitgaven in

de la part des dépenses sociales dans le pourcentage du PIB, soit le coût budgétaire du vieillissement. Les projections du Comité d'étude sur le vieillissement se basent sur l'hypothèse d'une croissance constante de la productivité à long terme de 1,75 %. La variation de la croissance économique est, dès lors, liée à l'évolution du taux d'emploi, dont la croissance s'avère insuffisante à partir de 2015, pour compenser le recul de la part de la population d'âge actif. L'emploi contribue donc de manière négative à l'évolution de la croissance. La croissance du PIB passe alors en dessous du niveau de celle de la productivité, comme le montre le graphique 1.

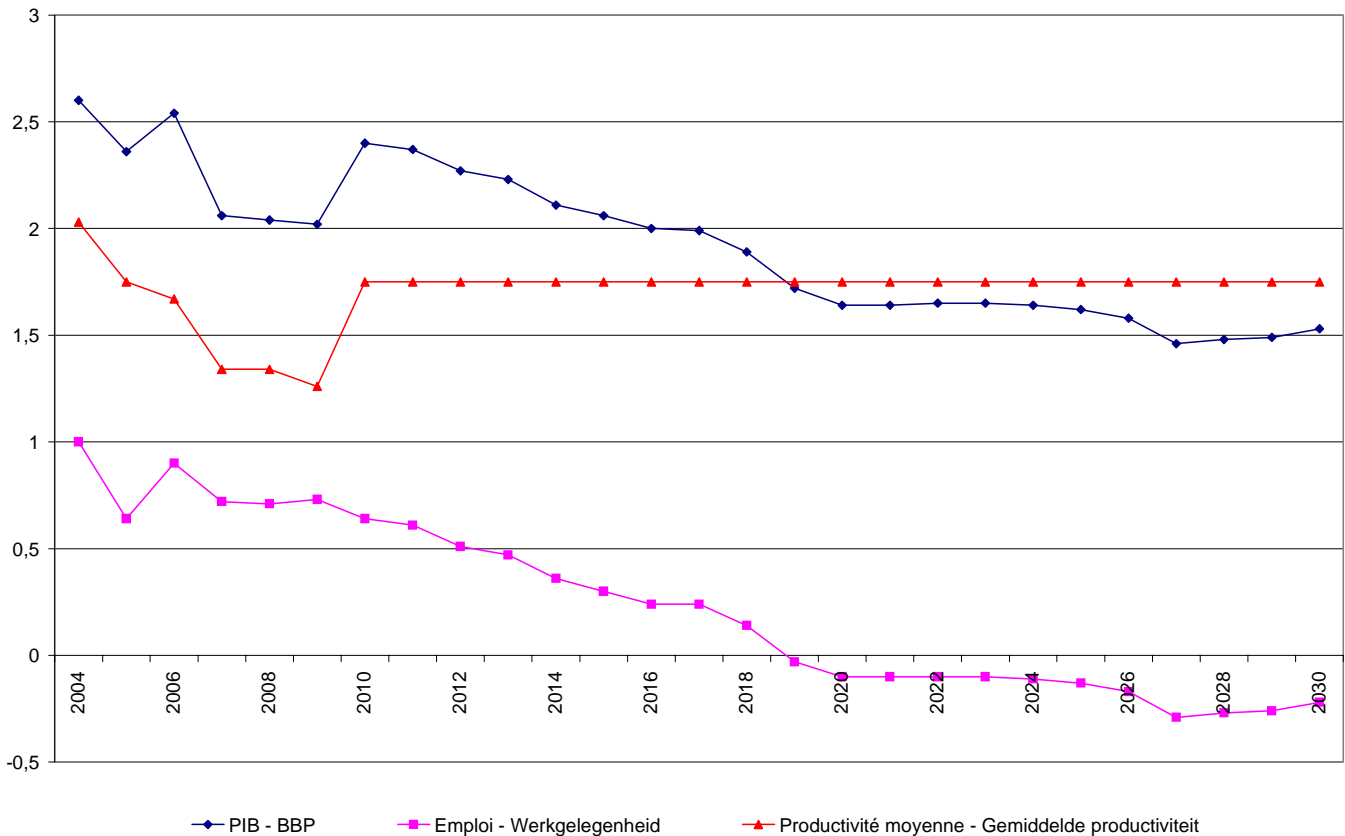
procent van het BBP, of de budgettaire kost van de vergrijzing. In haar projecties gaat de Studiecommissie voor de vergrijzing uit van een constante groei van de productiviteit op lange termijn van 1,75 %. De variatie in de economische groei wordt dan vooral bepaald door de evolutie van de werkgelegenheid. Vanaf 2015 volstaat de geraamde groei van de activiteitsgraad niet meer om de daling van de bevolking op arbeidsleeftijd te compenseren, zodat de evolutie van de werkgelegenheid een negatieve bijdrage levert tot de groei. Zoals geïllustreerd in grafiek 1 daalt de groei van het BBP onder het niveau van de productiviteitsgroei.

GRAPHIQUE 1

GRAFIEK 1

Évolution et composition de la croissance du PIB à long terme

Evolutie en samenstelling van de BBP-groei op lange termijn

En combinant les deux évolutions décrites ci-dessus, on obtient le coût du vieillissement tel que le Comité d'étude sur le vieillissement l'a défini et estimé. En tenant compte d'une croissance annuelle moyenne de la productivité de 1,75 % et d'une adaptation au bien-être annuelle moyenne des allocations de 0,5 %, le Comité considère que sur la période 2004-2030, le coût budgétaire du vieillissement devrait représenter 3,6 % du PIB. Ce coût est illustré plus en détail dans le tableau.

Indien beide hoger beschreven evoluties worden samengebracht krijgt men de kost van de vergrijzing zoals gedefinieerd en geraamd door de Studiecommissie voor de vergrijzing. Rekening houdend met een constante groei van de productiviteit op lange termijn van 1,75 % en een jaarlijkse gemiddelde welvaartsaanpassing van de uitkeringen van 0,5 %, raamt de Studiecommissie voor de vergrijzing de kost van de vergrijzing over de periode 2004-2030 op 3,6 % van het BBP. Deze kost wordt meer in detail weergegeven in tabel 3.

TABLEAU 3
Le coût budgétaire du vieillissement
(en % du PIB)

	2004	2010	2020	2030	2004-2030
Pensions. — <i>Pensioenen</i>	9,3	9,0	10,4	12,3	3,1
Salariés. — <i>Werknemers</i>	5,2	5,2	6,3	7,6	2,4
Indépendants. — <i>Zelfstandigen</i>	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0
Secteur public. — <i>Overheid</i>	3,3	3,1	3,4	4,0	0,7
Soins de santé. — <i>Gezondheidszorgen</i>	7,3	7,9	8,6	9,5	2,2
Soins aigus. — <i>Acute gezondheidszorg</i>	6,3	6,8	7,3	8,0	1,7
Soins de long terme. — <i>Langdurige gezondheidszorg</i>	0,9	1,1	1,3	1,5	0,6
Invalidité. — <i>Invaliditeit</i>	1,3	1,3	1,3	1,3	0,0
Chômage. — <i>Werkloosheid</i>	2,3	1,9	1,4	1,2	-1,2
Prépension. — <i>Brugpensioen</i>	0,4	0,4	0,4	0,4	-0,1
Allocations familiales. — <i>Kinderbijslag</i>	1,7	1,5	1,3	1,3	-0,5
Autres dépenses sociales. — <i>Andere sociale uitgaven</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0
TOTAL. — TOTAAL	23,7	23,5	24,9	27,3	3,6

Source : Comité d'étude sur le vieillissement — rapport annuel mai 2005.

Sur la période 2004-2030, le coût budgétaire du vieillissement a été revu à la hausse (+ 0,2 % du PIB) par rapport au dernier rapport du Comité d'étude sur le vieillissement (période 2003-2030). Les écarts entre les résultats du scénario du Comité d'étude de cette année et de l'année passée sont toutefois principalement dus à des améliorations méthodologiques introduites cette année. Un léger affaiblissement de la croissance économique ainsi que de moindres diminutions des allocations de chômage et de pension contribuent également à réaliser cet écart.

À moyen terme, entre 2004 et 2009, le coût budgétaire du vieillissement devrait toutefois diminuer de 0,3 % du PIB, en raison :

— de réductions, en termes du PIB, des dépenses de pensions du régime salarié et du secteur public (– 0,3 point de pourcent), d'une part dues à un effet démographique et d'autre part, en raison des effets de la réforme des pensions de 1996;

— d'une diminution, en termes du PIB, des dépenses de chômage (– 0,3 % du PIB), en raison d'une baisse (quoi que limitée) du taux de chômage;

— d'une baisse, en termes du PIB, des allocations familiales (– 0,2 % du PIB) suite à l'évolution démographique et à une adaptation partielle au bien-être;

TABEL 3
De budgettaire kost van de vergrijzing
(in % BBP)

Bron : Studiecommissie voor de vergrijzing — jaarverslag mei 2005.

De kost van de vergrijzing over de periode 2004-2030 werd met 0,2 % BBP naar boven toe herzien ten opzichte van het vorig verslag van de Studiecommissie voor de vergrijzing (periode 2003-2030). Het verschil tussen de uitkomsten van de hypothese van de Studiecommissie voor dit jaar en van verleden jaar zijn echter hoofdzakelijk te wijten aan verbeteringen in de werkwijze die dit jaar zijn ingevoerd. Voorts is het verschil toe te schrijven aan een lichte verzwakking van de economische groei en aan een minder grote daling van de uitgaven voor werkloosheid en pensioenen.

Op middellange termijn, met name tussen 2004 en 2009, zou de budgettaire kostprijs van de vergrijzing niettemin moeten dalen met 0,3 % van het BBP om volgende redenen :

— de uitgaven voor pensioenen in het stelsel van de loontrekkenden en van de overheidssector zullen dalen in termen van BBP (– 0,3 procentpunt); enerzijds is dit te wijten aan een demografisch effect en anderzijds aan de gevolgen van de hervorming van de pensioenen uit 1996;

— het gewicht van de uitgaven voor werkloosheid (– 0,3 % BBP) zou dalen in termen van BBP door een (weliswaar beperkte) daling van de werkloosheidsgraad;

— de kinderbijslag zou dalen in termen van BBP (– 0,2 % BBP) als gevolg van de demografische ontwikkeling en een gedeeltelijke aanpassing aan de welvaart;

— une forte augmentation, en termes du PIB, des dépenses de soins de santé, soit + 0,6 point de pourcent du PIB.

Sur la base de la méthode utilisée par le Comité d'étude sur le vieillissement, le coût des dépenses publiques totales de santé augmenterait de 7,3 % en 2004 à 9,5 % en 2030. Sur la période 2004-2009 (soit la période qui prend en compte les décisions politiques concrètes récentes), le taux de croissance annuel moyen est de 4,3 %, pour un taux de croissance économique annuel moyen de 2,3 %.

Entre 2004 et 2030, l'estimation du coût budgétaire des soins de santé progresserait donc de 2,2 points de pourcent du PIB. Cette augmentation se répartit en 1,7 point de pourcent pour les soins aigus et 0,6 point de pourcent pour les soins de long terme. En effet, afin de mieux cerner l'impact de l'âge sur les dépenses de soins de santé, le Comité d'étude sur le vieillissement a cette année, effectué une distinction entre les dépenses liées aux soins de long terme et les dépenses liées aux soins aigus. Les profils des dépenses par âge pour ces deux types de soins sont très différents.

Sur la période 2009-2030, le coût budgétaire du vieillissement devrait augmenter de 3,9 %.

— een sterke verhoging in termen van BBP van de uitgaven voor de gezondheidszorg, met 0,6 procentpunt van het BBP.

Volgens de methode van de Studiecommissie zouden de totale uitgaven voor gezondheidszorgen toenemen van 7,3 % van het BBP in 2004 tot 9,5 % in 2030. Over de periode 2004-2009 (de periode die rekening houdt met de recente concrete beleidsbeslissingen) bedraagt het jaarlijks gemiddeld groeipercentage 4,3 % tegenover een gemiddelde jaarlijkse economische groei van 2,3 %.

Tussen 2004 en 2030 zou de begrotingskost van de gezondheidszorgen volgens de raming dus met 2,2 procentpunt van het BBP toenemen. Deze toename kan worden opgesplitst in 1,7 procentpunt voor de acute zorgverlening en 0,6 procentpunt voor langdurige zorgverlening. Immers, om de weerslag van de leeftijd op de uitgaven voor gezondheid beter af te bakenen, heeft de Studiecommissie dit jaar een onderscheid gemaakt tussen uitgaven verbonden aan langdurige zorgverlening en uitgaven in verband met acute zorgverstrekking. De profielen van de uitgaven per leeftijd voor deze beide soorten zorgverstrekking zijn erg verschillend.

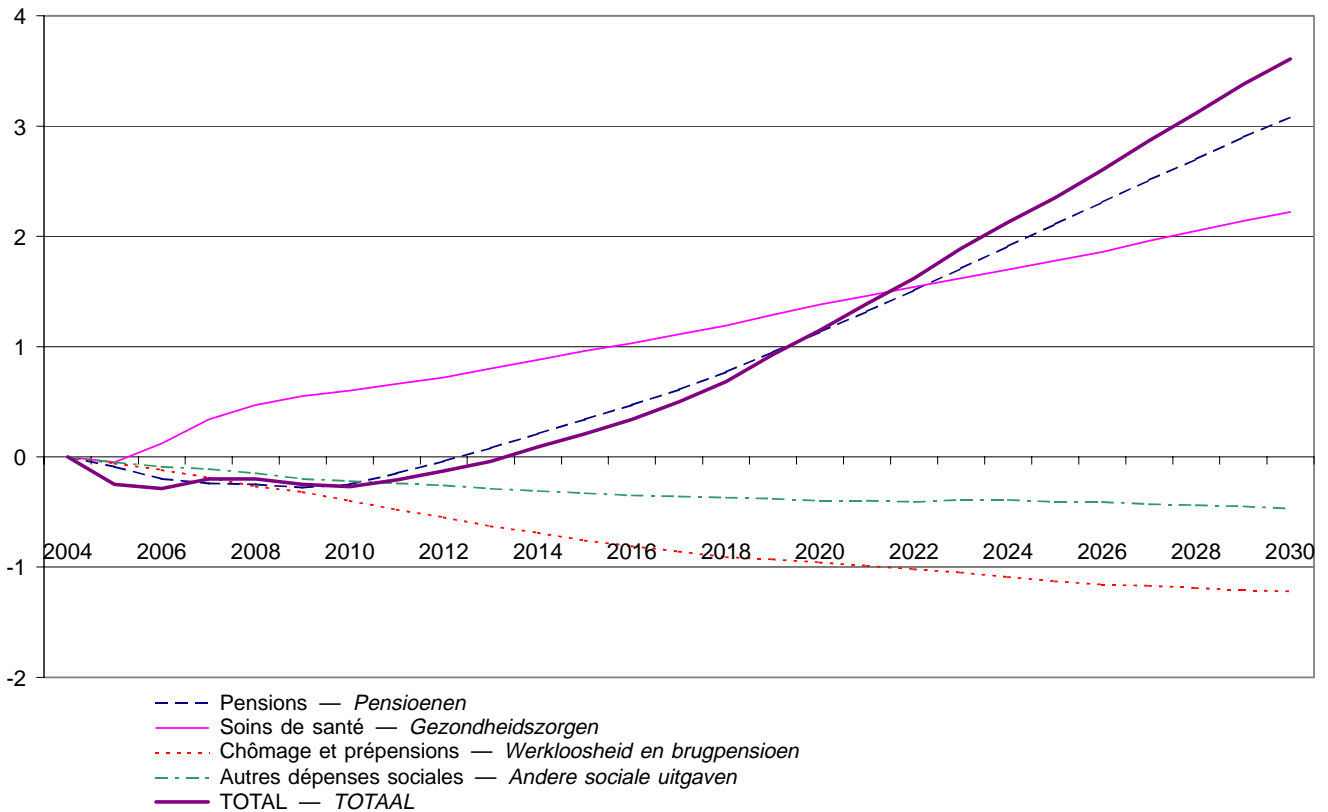
Over de periode 2009-2030 zou de begrotingskost van de vergrijzing toenemen met 3,9 %.

GRAPHIQUE 2

Le coût budgétaire du vieillissement (en % du PIB)

GRAFIEK 2

De budgettaire kost van de vergrijzing (in % van het BBP)

3. Les aspects politiques les plus importants

Le vieillissement de la population constitue un défi important pour les autorités de notre pays, qui ont mis une stratégie cohérente, permettant de répondre à ce défi.

Dans cette optique, différents axes ont été définis :

1. La poursuite de la réduction de la dette publique et l'alimentation du Fonds de vieillissement.
2. La nécessité, de relever le taux d'emploi global, et plus particulièrement celui des personnes âgées de plus de 50 ans.
3. La garantie d'une sécurité sociale forte et solidaire.

3.1. *La politique budgétaire et le Fonds de vieillissement*

3.1.1. La politique budgétaire

La politique budgétaire constitue un élément essentiel de la stratégie globale d'absorption des effets du vieillissement. Dans la perspective d'une augmentation des dépenses liées au futur choc socio-démographique, les marges et contraintes budgétaires doivent être analysées sur une période de long terme, et une attention particulière doit être portée à la soutenabilité ⁽¹⁾ des finances publiques face à ce coût budgétaire. Afin de ne pas hypothéquer lourdement la politique budgétaire future, il est donc important d'anticiper ces changements, afin de ne pas repousser le coût aux générations à venir. En créant le Fonds de vieillissement et la procédure annuelle y afférente, la politique budgétaire s'inscrit donc dans une perspective de long terme.

Un des principaux objectifs de la politique budgétaire est de réaliser une diminution suffisante du taux d'endettement, permettant de diminuer les futures charges d'intérêt. La marge ainsi créée pourra être utilisée, entre autres, pour absorber les dépenses croissantes de la protection sociale, sans devoir diminuer d'autres dépenses, voire faire appel à des recettes plus élevées.

⁽¹⁾ Le concept de soutenabilité a été défini par la Section Besoins de financement : « La soutenabilité doit être considérée comme une situation dans laquelle à un niveau de recettes à peu près constant, les pouvoirs publics parviennent à absorber l'impact de la démographie sur une partie de leurs dépenses, sans que la part des autres dépenses primaires dans le PIB ne soit comprimée, ni que la réalisation de diverses normes de finances publiques ne soit mise en danger. ».

3. De belangrijkste beleidsaspecten

De vergrijzing van de bevolking vormt een belangrijke uitdaging voor de gezagvoerders van het land. Om deze uitdaging aan te gaan werd een coherente strategie ontwikkeld.

Daarbij werden verschillende beleidslijnen uitgetekend :

1. De overheidsschuld verder afbouwen en de reserves van het Zilverfonds verder opbouwen.
2. De activiteitsgraad en de kwaliteit van de arbeid verhogen, in het bijzonder voor de werknemers ouder dan 50 jaar.
3. De waarborg op een sterke en solidaire sociale zekerheid.

3.1. *Begrotingsbeleid en Zilverfonds*

3.1.1. Begrotingsbeleid

Het begrotingsbeleid vormt een hoofdelement in de globale strategie om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen. Het vooruitzicht is dat de uitgaven in de toekomst zullen stijgen als gevolg van de socio-demografische ontwikkelingen. Daarom dienen in de begroting de ruimte en de beperkingen te worden geanalyseerd op lange termijn. Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan de houdbaarheid ⁽¹⁾ van de overheidsfinanciën tegenover deze begrotingskost. Om geen zware hypotheek te leggen op het toekomstig begrotingsbeleid, dient men hierop te anticiperen, om te vermijden dat een belangrijke kost doorgeschoven wordt naar de volgende generaties. Met de oprichting van het Zilverfonds en de ermee samenhangende jaarlijkse procedure wordt het begrotingsbeleid ingebed in een langetermijnperspectief.

Een van de belangrijkste doelstellingen van het begrotingsbeleid is een voldoende afbouw van de schuldgraad te realiseren. Hierdoor zullen immers in de toekomst de interestlasten minder wegen op de begroting en kan de aldus vrijgekomen ruimte onder meer aangewend worden om de stijgende uitgaven voor sociale bescherming op te vangen, zonder dat dit onmiddellijk ten koste moet gaan van andere uitgaven of zonder dat er een beroep moet gedaan worden op hogere ontvangsten.

⁽¹⁾ De Afdeling Financieringsbehoefte heeft het concept houdbaarheid als volgt gedefinieerd : « Houdbaarheid moet dan gezien worden als een situatie waarbij de overheid bij een nagenoeg constant ontvangstenniveau de demografische druk op een deel van haar uitgaven kan opvangen zonder dat het aandeel van de andere primaire uitgaven in het BBP in de verdrukking komt en zonder dat het realiseren van een aantal normen op het niveau van de overheidsfinanciën in gevaar komt. ».

Le Fonds de vieillissement constitue un lien direct entre la politique en matière de réduction de la dette et le financement futur des pensions. Lors du Conseil des ministres du 25 février 2005, le gouvernement a voulu renforcer ce lien par le dépôt d'un projet de loi modifiant la loi du 5 septembre 2001 portant garantie d'une réduction continue de la dette publique et création d'un Fonds de vieillissement.

La modification proposée contient deux composantes importantes. Tout d'abord, le financement du Fonds de vieillissement sera légalement fixé. Un montant annuel équivalent à 0,3 % du PIB en 2007 et majoré de 0,2 % du PIB par an pour les exercices suivants (jusqu'en 2012) sera affecté au Fonds. Selon ce calendrier, en 2012, un montant correspondant à 1,3 % du PIB devrait être affecté au Fonds. Après 2012, les montants à verser au Fonds seront fixés par le Roi par AR délibéré en Conseil des ministres. Toutefois, le projet de loi prévoit que le montant affecté au Fonds de vieillissement dépendra du solde de financement, de sorte que la modification proposée fixe le cadre de la politique budgétaire pour la période 2007-2012.

La seconde composante importante de la modification de la loi concerne la limitation de la possibilité de financer le Fonds de vieillissement par des opérations réduisant la dette sans impact sur le solde de financement. Pour la période 2007-2010, ce montant est limité à 250 millions d'euros par an et à 500 millions d'euros pour les années suivantes.

La modification proposée rend le financement du Fonds de vieillissement plus structurel, tandis que les objectifs des finances publiques sont repris, indirectement, dans une loi.

Le graphique 3 illustre l'impact de l'hypothèse précitée ⁽¹⁾ sur quelques paramètres importants des finances publiques.

⁽¹⁾ Les hypothèses les plus importantes sont :

Croissance du PIB comme estimée au budget économique de fin septembre 2005, et à partir de 2007 suivant la trajectoire reprise dans le rapport du Comité d'étude sur le vieillissement.

L'intérêt moyen de la dette publique serait à peu près de 4,7 % en moyenne pour l'ensemble de la période.

En 2012, un surplus de 1,3 % du PIB serait constitué progressivement, jusqu'à 1,5 % du PIB en 2013. Le surplus serait maintenu au même niveau et puis progressivement réduit à un équilibre budgétaire en 2030.

À un facteur correction près, de 0,2 % du PIB par an, l'évolution de la dette publique correspond à celle du solde de financement.

Met het Zilverfonds wordt een directe link gelegd tussen het gevoerde beleid inzake schuldafbouw en de financiering van de pensioenen in de toekomst. Door de indiening van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 5 september 2001 tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds, heeft de regering op de Ministerraad van 25 februari 2005 deze link nog willen versterken.

De voorgestelde wijziging bevat twee belangrijke componenten. Vooreerst wordt de toekomstige financiering van het Zilverfonds in de wet vastgelegd. Er wordt uitgegaan van een storting van 0,3 % van het BBP in 2007. De daaropvolgende jaren, tot 2012, wordt dit percentage telkens met 0,2 % BBP opgetrokken. Volgens dit schema zal in 2012 de toewijzing aan het Zilverfonds 1,3 % van het BBP bedragen. Na 2012 worden de stortingen aan het Zilverfonds bepaald door de Koning bij een in Ministerraad overlegd KB. Het bedrag dat effectief aan het Zilverfonds wordt toegewezen, wordt echter afhankelijk gemaakt van het gerealiseerde vorderingensaldo. Met deze voorgestelde wijziging wordt met andere woorden meteen ook het budgettaire kader voor de periode 2007-2012 in een wet vastgelegd.

De tweede belangrijke component van de voorgestelde wijziging betreft de beperking van de mogelijkheid om het Zilverfonds te financieren uit verrichtingen met een effect op de overheidsschuld en zonder effect op het vorderingensaldo. Voor de periode 2007-2010 wordt dit beperkt tot 250 miljoen euro. Voor de daaropvolgende jaren tot 500 miljoen euro.

Met deze voorgestelde wijziging krijgt niet enkel de financiering van het Zilverfonds een meer structureel karakter, de doelstellingen voor de overheidsfinanciën worden ook indirect in een wet opgenomen.

Grafiek 3 illustreert de impact op een aantal belangrijke parameters van de overheidsfinanciën van het hoger geschetste scenario ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ De belangrijkste gehanteerde hypothesen zijn :

BBP-groei zoals geraamd in de economische begroting van eind september 2005, en vanaf 2007 volgens het traject opgenomen in het verslag van de Studiecommissie voor de vergrijzing.

De gemiddelde rente op de overheidsschuld bedraagt ongeveer 4,7 % gemiddeld over de gehele periode.

Er wordt uitgegaan van een geleidelijke opbouw van een overschot tot 1,3 % van het BBP in 2012, dit wordt nog even doorgetrokken tot een overschot van 1,5 % van het BBP in 2013. Dit overschot wordt eerst constant gehouden en daarna geleidelijk afgebouwd tot een evenwicht in 2030.

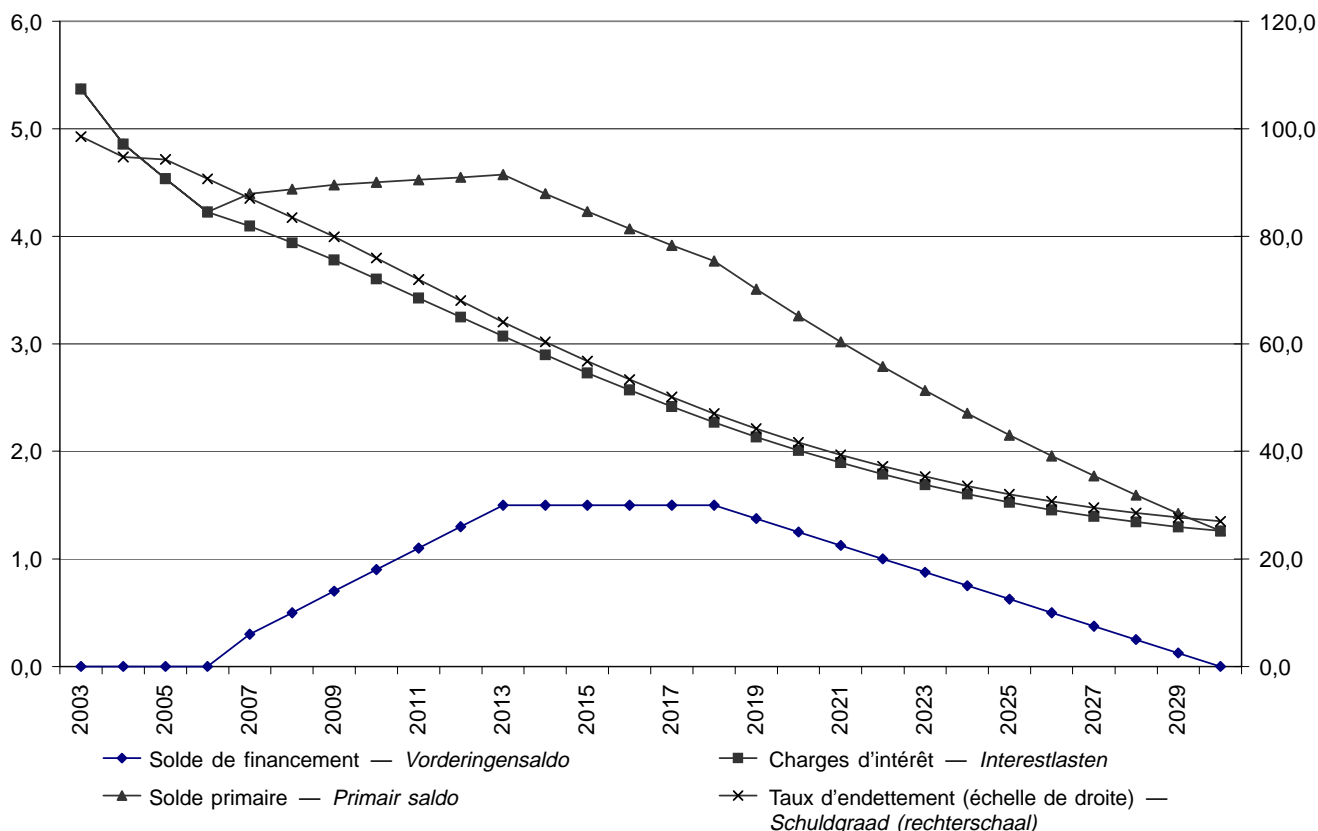
De evolutie van de overheidsschuld stemt, op een correctiefactor van 0,2 % van het BBP per jaar na, overeen met het vorderingensaldo.

GRAPHIQUE 3

Illustration des principaux paramètres des finances publiques (en % du PIB)

GRAFIEK 3

De belangrijkste parameters van de overheidsfinanciën in een illustratief scenario (in % BBP)

Selon les hypothèses, le taux d'endettement diminuerait en dessous des 60 % du PIB, en 2015. Ce taux d'endettement réduit permettra que les charges d'intérêt diminuent de 4,9 % du PIB en 2004, jusqu'à 1,3 % en 2030. L'évolution estimée des frais du vieillissement n'est pas parallèle à la marge qui se libère sur les charges d'intérêt. C'est pourquoi cette marge pourra être utilisée en premier lieu pour constituer des surplus.

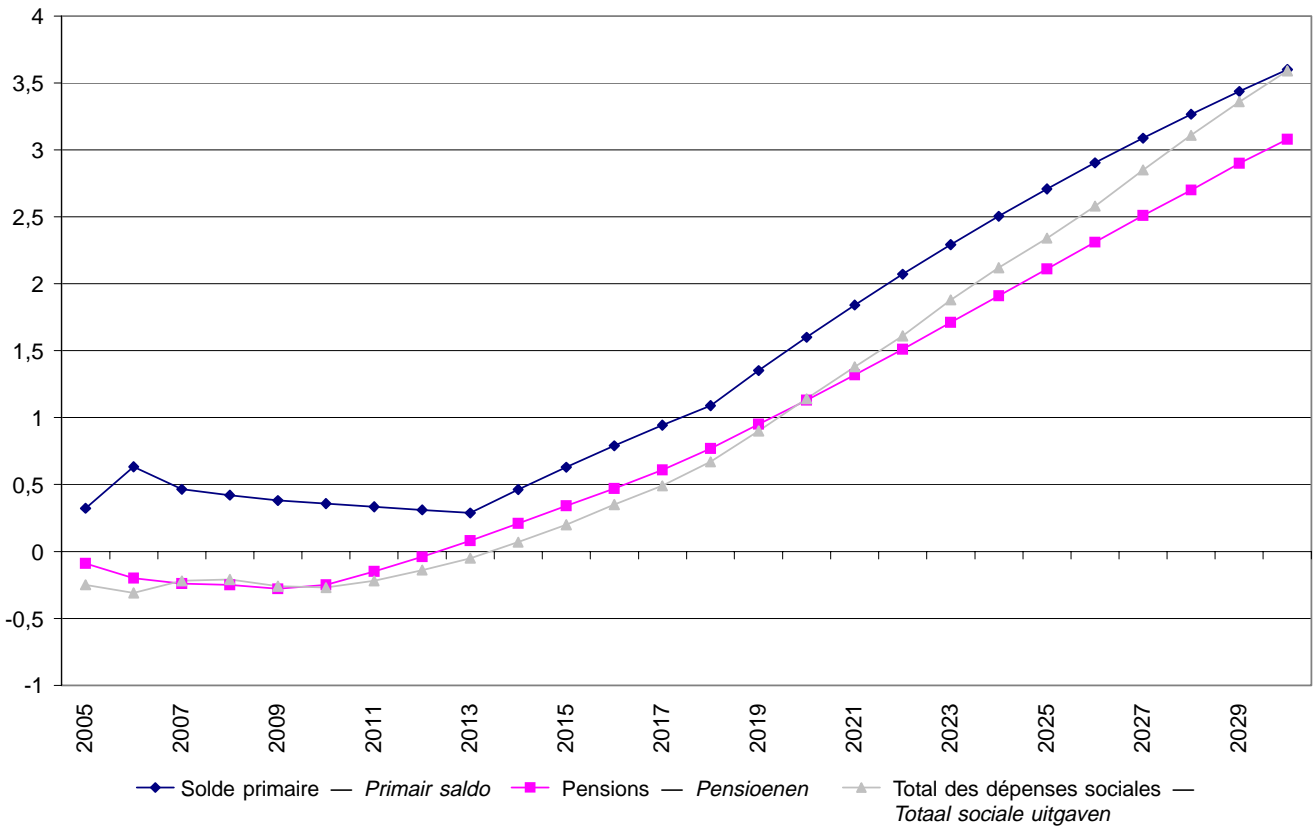
Le graphique 4 illustre le dynamisme précité. La marge théorique libérée peut être traduite par l'évolution du solde primaire normé, reprenant tant l'évolution des charges d'intérêt que le solde de financement. À moyen terme, le solde primaire normé crée une marge budgétaire, qui est comparée (au graphique 4) à l'évolution des dépenses de pensions et aux dépenses totales de la sécurité sociale. Il s'agit d'une marge théorique, puisque, implicitement, on suppose que le ratio des recettes et des dépenses est constant (en termes de PIB).

Onder de gehanteerde hypothesen zou de schuldgraad tegen 2015 onder de 60 % van het BBP zijn gedaald. De dalende schuldgraad maakt het mogelijk dat de interestlasten afnemen van 4,9 % van het BBP in 2004 tot 1,3 % in 2030. De geraamde evolutie van de kosten van de vergrijzing verloopt niet parallel met de ruimte die vrijkomt op de interestlasten. Deze ruimte kan dan ook in eerste instantie aangewend worden voor de opbouw van overschotten.

Grafiek 4 illustreert de hoger beschreven dynamiek. De theoretische ruimte die vrijkomt kan men weergeven door de evolutie van het genormeerd primair saldo. Hierin wordt zowel de evolutie van de interestlasten als deze van het vorderingensaldo weerspiegeld. Het dalende genormeerd primair saldo creëert op middellange termijn een budgettaire marge. Deze marge wordt in grafiek 4 uitgezet tegen de evolutie van de pensioenuitgaven en de totale uitgaven voor sociale zekerheid. We hebben het hier over een theoretische ruimte, aangezien impliciet uitgegaan wordt van een constante ontvangsten- en uitgavenratio (in termen van het BBP).

GRAPHIQUE 4
Évolution du solde primaire et coût budgétaire du vieillissement (en % du PIB)

GRAFIEK 4
Evolutie primair saldo en budgettaire kost van de vergrijzing (in % BBP)

3.1.2. Le Fonds de vieillissement

Le Fonds de vieillissement a été mis en place en 2001, afin de garantir le financement des dépenses supplémentaires des différents régimes légaux de pension au cours de la période 2010-2030, en constituant des réserves.

La loi du 5 septembre 2001 portant garantie d’une réduction continue de la dette publique et création d’un Fonds de vieillissement prévoit d’une part, que ce Fonds soit alimenté par les surplus budgétaires du pouvoir fédéral, des excédents de la sécurité sociale, des recettes non fiscales non récurrentes et des produits de placement et d’autre part, que les dépenses, permettant de couvrir les dépenses supplémentaires des différents régimes légaux de pension, puissent être effectuées durant la période comprise entre 2010 et 2030, à condition que le taux d’endettement de l’ensemble des administrations publiques soit inférieur à 60 % du PIB.

Ces ressources sont placées sous forme d’obligations spécialement créées, appelées « bons de trésorerie-fonds de vieillissement » émis à la demande du Fonds de vieillissement. Ces bons produisent des intérêts, ne peuvent pas être négociés et sont de type coupon zéro.

3.1.2. Het Zilverfonds

Het Fonds werd in 2001 opgericht om, door reserves aan te leggen, de financiering te waarborgen van de bijkomende uitgaven voor de verschillende wettelijke pensioenstelsels in de loop van de periode 2010-2030.

De wet van 5 september 2001 tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds bepaalt enerzijds dat dit Fonds gefinancierd wordt door begrotingsoverschotten, overschotten van de sociale zekerheid, niet-fiscale ontvangsten en opbrengsten uit beleggingen. Anderzijds kunnen deze middelen worden aangewend om de stijging op te vangen van de uitgaven voor de verschillende wettelijke pensioenstelsels in de periode 2010-2030, op voorwaarde dat de schuldgraad voor de gezamenlijke overheid kleiner is dan 60 % van het BBP.

De middelen van het Fonds worden belegd in speciaal daartoe gecreëerde « Schatkistbons-Zilverfonds ». Zij worden uitgegeven op verzoek van het Zilverfonds, brengen interest op en zijn niet verhandelbaar. Deze « Schatkistbons-Zilverfonds » zijn van het type nulcou-

Ce Fonds peut ainsi être considéré comme une forme de capitalisation collective dans le système de pension.

En 2001, lors de la création du Fonds, le capital de départ mis à disposition par le gouvernement était de 614,9 millions d'euros de recettes non fiscales, soit 437,8 millions d'euros de produits de la vente des licences UMTS et 177,1 millions d'euros de plus-values réalisées lors de la cession d'actifs en or à la Banque centrale européenne.

En 2002, les moyens du Fonds ont été augmenté grâce aux recettes exceptionnelles de l'État dans les bénéfices de la Banque nationale (429 millions d'euros). En 2003, c'est le produit de la vente de Credibe (2 645,7 millions d'euros) qui a principalement alimenté le Fonds et en 2004 ce sont deux opérations importantes qui ont permis d'augmenter considérablement les réserves du Fonds, à savoir le produit de la liquidation du fonds des pensions de Belgacom (5 milliards d'euros) et une partie du produit de l'opération Fadels (2,5 milliards d'euros).

En 2005, le Fonds sera alimenté par de nouvelles recettes exceptionnelles, provenant d'une partie du produit de la déclaration libératoire unique (422,9 millions d'euros) et du solde de l'opération Credibe (19,8 millions d'euros).

Fin septembre 2005, les réserves du Fonds de vieillissement investies en titres de la dette publique s'élevaient donc déjà à 12 391,5 millions d'euros.

pon. Het Fonds kan aldus worden beschouwd als een collectieve vorm van kapitaalvorming binnen het pensioenstelsel.

Toen het Fonds in 2001 werd opgericht, heeft de regering een startkapitaal ter beschikking gesteld van 614,9 miljoen euro niet-fiscale ontvangsten, namelijk 437,8 miljoen euro uit de opbrengst van de verkoop van UMTS-licenties en 177,1 miljoen euro meerwaarde uit de overdracht van activa in goud aan de Europese Centrale Bank.

In 2002 werden de middelen van het Fonds vermeerderd met de uitzonderlijke ontvangsten die de Staat te beurt vielen in de winst van de Nationale Bank (429 miljoen euro). In 2003 heeft voornamelijk de opbrengst van de verkoop van Credibe (2 645,7 miljoen euro) het Fonds gestijfd. In 2004 werden de reserves van het Fonds aanzienlijk verhoogd door twee omvangrijke verrichtingen, met name de opbrengst uit de liquidatie van het pensioenfonds van Belgacom (5 miljard euro) en een deel van de verrichting van ALESH (2,5 miljard euro).

In 2005 zal het Fonds worden gestijfd met nieuwe uitzonderlijke ontvangsten die voor een deel voortkomen uit de opbrengst van de eenmalige bevrijdende aangifte (422,9 miljoen euro) en het saldo van de operatie Credibe (19,8 miljoen euro).

Eind september 2005 bedroegen de reserves in het Zilverfonds belegd in effecten van de overheidsschuld reeds 12 391,5 miljoen euro.

TABLEAU 4

Le capital investi dans le Fonds de vieillissement

	Montants placés — <i>Belegde bedragen</i>
2001 UMTS	437 805 323,80
plus-value or	177 114 565,60
intérêts court terme	9 156 142,90
	624 076 032,30
2002 bénéfiques BNB	429 000 000,00
intérêts court terme	2 740 237,50
	431 740 237,50
2003 dividendes 2002 Belgacom	237 252 326,50
billets de banque	213 965 560,00
Credibe	2 645 687 591,80
	3 096 905 478,30
2004 dividendes 2003 Belgacom	290 000 021,30
intérêts court terme	6 159 344,10
fonds de pension Belgacom	5 000 000 000,00
Fadels	2 500 000 000,00
	7 796 159 365,40
2005 DLU	422 897 175,76
Solde Credibe	19 754 399,06
Intérêts court terme	2 058,25
	442 653 633,07

Pour 2006, il est prévu de verser au Fonds de vieillissement l'équivalent de 0,2 % du PIB, soit 616 millions d'euros.

L'objectif de 13 milliards d'euros fin 2007, défini lors du Conseil des ministres d'Ostende des 20 et 21 mars 2004, semble donc tout à fait réaliste.

Le graphique 5 illustre le fonctionnement du Fonds de vieillissement à long terme. À partir de 2007, le financement par des recettes non fiscales uniques sera remplacé par un financement structurel, notamment en affectant des surplus. Les intérêts joueront un rôle de plus en plus important dans le financement. Le capital du Fonds dépasse les 16 % du PIB. Dans l'hypothèse sous-jacente des finances publiques, le taux d'endettement du pouvoir central diminue, à partir de 2015, à un niveau inférieur à 60 %. Conformément à la loi, dès ce moment, les moyens du Fonds de vieillissement peuvent être utilisés pour financer l'augmentation des dépenses de pensions. Par la combinaison de dépenses montantes et le tarissement des recettes structurelles (puisque les surplus disparaîtront), le capital du Fonds diminuera progressivement. En 2030 il sera quasi épuisé. Si, à (long) terme, le capital du Fonds de vieillissement disparaît, cela ne devrait pas poser de problème. En effet, la réduction de la dette garantira une marge suffisante sur les charges d'intérêt.

TABEL 4

De in het Zilverfonds belegde kapitalen

	Cumulés — <i>Gecumuleerd</i>
2001 UMTS. meerwaarde goud. kortetermijninterest.	
	624 076 032,30
2002 winst Nationale Bank. kortetermijninterest.	
	1 055 816 269,80
2003 dividenden 2002 Belgacom. bankbiljetten. Credibe.	
	4 152 721 748,10
2004 dividenden 2003 Belgacom. kortetermijninterest. pensioenfonds Belgacom. Alesh.	
	11 948 881 113,50
2005 Saldo Credibe. Kortetermijninterest.	
	12 391 534 746,57

Voor 2006 wordt een overdracht naar het Zilverfonds van 0,2 % van het BBP voorzien, wat overeenkomt met een bedrag van 616 miljoen euro.

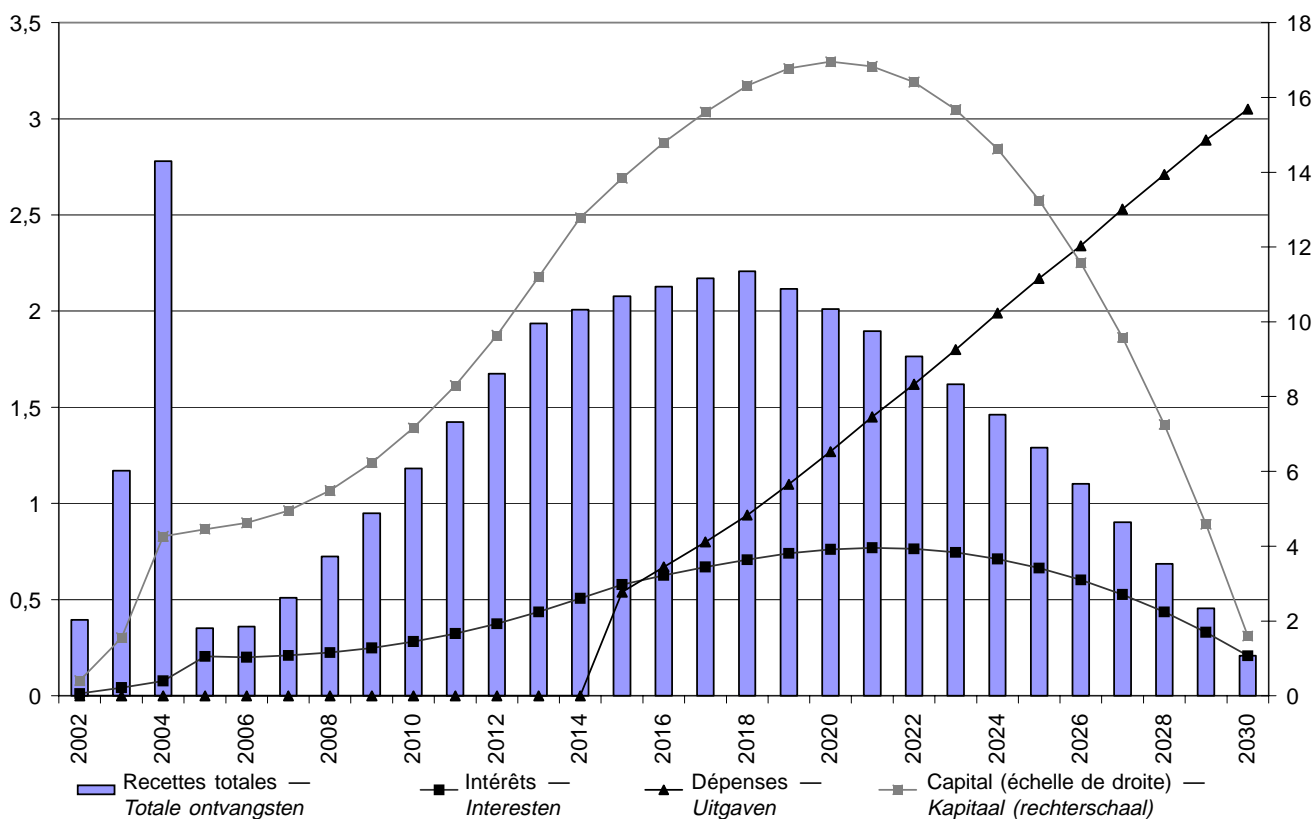
De doelstelling van 13 miljard euro tegen eind 2007, afgesproken op de Ministerraad van Oostende op 20 en 21 maart 2004, lijkt dus helemaal haalbaar.

Grafiek 5 illustreert de werking van het Zilverfonds op langere termijn. Vanaf 2007 wordt de tijdelijke financiering vervangen door een structurele financiering, namelijk de toewijzing van overschotten. De interesten nemen ook een steeds belangrijkere plaats in de financiering in. Het kapitaal van het Fonds loopt op tot meer dan 16 % van het BBP. In het achterliggende scenario voor de overheidsfinanciën daalt de schuldgraad van de gezamenlijke overheid vanaf 2015 onder de 60 %. Conform de wet kunnen vanaf dat ogenblik de middelen van het Zilverfonds aangewend worden voor de financiering van de stijging van de pensioenuitgaven. Door de combinatie van olopemde uitgaven en het opdrogen (door het verminderen van de overschotten) van de structurele ontvangsten, zal het kapitaal van het Zilverfonds gaandeweg dalen. Tegen 2030 zal dit zo goed als uitgeput zijn. Dat het kapitaal van het Zilverfonds op (lange) termijn wegvalt, hoeft geen probleem te vormen. Door de doorgevoerde schuldafbouw blijft er voldoende ruimte op de interestlasten.

GRAPHIQUE 5
Illustration du Fonds de vieillissement

GRAFIEK 5
Een illustratief scenario voor het Zilverfonds

3.2. L'amélioration du taux d'emploi

Les problèmes structurels concernant le taux d'emploi, doivent impérativement trouver une solution si la Belgique veut faire face au problème du vieillissement démographique sans devoir réduire les dépenses de sécurité sociale. L'augmentation du taux d'emploi constitue donc la priorité absolue du gouvernement. C'est pourquoi, les nouvelles mesures proposées par le gouvernement en matière d'emploi mettent principalement l'accent sur l'accroissement de la participation au marché du travail, notamment en offrant plus de chances aux travailleurs âgés, en facilitant l'accès des jeunes au circuit du travail (surtout les moins qualifiés) et en incitant les actifs à travailler plus longtemps. Une nouvelle attitude face à la période d'activité et aux travailleurs âgés doit définitivement être adoptée. En effet, après 2010, la population en âge de travailler diminuera de manière considérable, entraînant, si le taux d'emploi n'est pas suffisant, le ralentissement de la croissance du PIB et du revenu par habitant.

Afin de concrétiser l'ensemble de ces mesures visant à maintenir une protection sociale aussi accessible pour la génération future qu'elle ne l'est actuellement, le gouvernement a défini un « Contrat de solidarité entre générations » qui vise à mettre en place une réforme ambitieuse de notre marché de l'emploi. Ce contrat met

3.2. De verbetering van de tewerkstellingsgraad

De structurele problemen inzake de werkgelegenheidsgraad moeten hoe dan ook een oplossing krijgen als België het hoofd wil bieden aan de vergrijzing van de bevolking zonder de uitgaven van de sociale zekerheid te verminderen. Het is dan ook de prioriteit van de regering om de werkgelegenheidsgraad te verhogen. De nieuwe maatregelen die de regering naar voren schuift inzake werkgelegenheid leggen dan ook voornamelijk de klemtoon op de toename van de deelname aan de arbeidsmarkt, met name door voor oudere werknemers meer kansen te bieden, door het jongeren (vooral de minder gekwalificeerde) makkelijker te maken toegang te krijgen tot het arbeidscircuit en door de werknemers ertoe aan te zetten langer te werken. Er moet definitief een nieuwe houding ten aanzien van de periode van activiteit en van oudere werknemers worden aangenomen. Immers, na 2010 zal de beroepsbevolking zien dalen. Als de werkgelegenheidsgraad dan niet in voldoende mate toeneemt, zal de groei van het BBP en van het inkomen per inwoner vertragen.

Deze maatregelen beogen een sociale bescherming in stand te houden die ook voor de volgende generatie toegankelijk is. Om die concreet te maken heeft de regering een generatiepact opgesteld. Dat wil een ambitieuze hervorming van onze arbeidsmarkt invoeren en legt de klemtoon vooral op het probleem van de jongeren-

principalement l'accent sur la problématique de l'embauche des jeunes et l'accessibilité des plus de 50 ans au marché de l'emploi, mais attire également l'attention sur la nécessité de maintenir une sécurité sociale forte et solidaire (aspect qui fait l'objet du point suivant).

Le gouvernement est convaincu que la création d'emplois nécessite la mobilisation de la sécurité sociale et de la fiscalité. De nouvelles mesures de réduction de charges fiscales et sociales pour les employeurs sont ainsi mises en place afin de relever le taux d'emploi des travailleurs les moins qualifiés, des jeunes et des travailleurs âgés. Les secteurs qui recourent intensivement au travail de nuit et/ou en équipes bénéficieront également de mesures d'allègement du coût salarial, soit une réduction du précompte professionnel.

En ce qui concerne l'embauche des jeunes, force est de constater que les jeunes sont souvent mal préparés pour affronter le marché du travail. Le gouvernement a donc proposé une série de mesures visant à encourager les jeunes à entamer un stage et à l'achever.

Il s'agit entre autres de :

— Un bonus démarrage pour les jeunes qui réussissent un stage et obtiennent un rapport positif.

— Une mesure fiscale encourageant les employeurs à organiser des stages.

— Un bonus de tutorat aux employeurs qui offrent une attention particulière aux jeunes issus de l'enseignement à temps partiel.

— Le doublement du nombre de premiers emplois fédéraux (de 1,5 % à 3 %).

— Le renforcement des projets globaux fédéraux.

— Différentes mesures visant à augmenter, dans le secteur privé, la possibilité d'acquérir une expérience professionnelle.

Différentes mesures seront également mises en œuvre dans le cadre du « vieillissement actif ». Elles peuvent être regroupées en cinq axes principaux :

— Une nouvelle approche des restructurations d'entreprises. Mise en œuvre de tous les instruments nécessaires pour remettre les plus de 55 ans au travail et considérer la prépension comme l'ultime solution.

— Une série de mesures visant à décourager la sortie anticipée du marché du travail.

— Une série de mesures visant à encourager les gens à rester plus longtemps au travail.

arbeid en de toegang tot de arbeidsmarkt voor 55-plussers. Tegelijk vraagt het echter ook aandacht voor de noodzaak om een sterke en solidaire sociale zekerheid in stand te houden (zie verder).

De regering is ervan overtuigd dat het scheppen van banen vereist dat er aanpassingen gebeuren aan de financiering van de sociale zekerheid en aan de belastingen. Nieuwe maatregelen om de fiscale en sociale lasten te verminderen werden dan ook ingevoerd, zodat de tewerkstellingsgraad van zowel minder gekwalificeerde werknemers, jongeren en oudere werknemers verhoogd kan worden. Sectoren die intensief een beroep doen op nacht- of ploegenarbeid, zullen ook de loonkost zien verlichten door een daling van de bedrijfsvoorheffing.

Inzake jongerenarbeid dient men vast te stellen dat ze vaak slecht voorbereid zijn op de arbeidsmarkt. Daarom heeft de regering een reeks maatregelen voorgesteld om jongeren aan te moedigen stage te laten lopen en die stage af te werken.

Het gaat onder meer om :

— Een startbonus voor jongeren die slagen in hun stage en een positief verslag krijgen.

— Een fiscale maatregel die werkgevers aanmoedigt stageplaatsen te openen.

— Een tutoraatbonus voor werkgevers die extra aandacht geven aan jongeren uit het deeltijds onderwijs.

— De verdubbeling van het aantal federale startbanen (van 1,5 % naar 3 %).

— De versterking van de federale globale projecten.

— Verschillende maatregelen om de mogelijkheid om in de privésector beroepservaring op te doen, te vergroten.

Er worden ook verschillende maatregelen voorgesteld in het kader van « actief ouder worden » en wel rond vijf hoofdlijnen :

— Herstructureringen van bedrijven zullen anders worden benaderd. Alle nodige instrumenten worden ingezet om 55-plussers opnieuw aan het werk te krijgen. Brugpensioen zal als laatste oplossing worden gehanteerd.

— Een reeks maatregelen om vervroegde uitstap uit de arbeidsmarkt te ontmoedigen.

— Een reeks maatregelen om werknemers aan te moedigen langer aan het werk te blijven.

— Des mesures visant à remettre au travail les chômeurs âgés.

— Des mesures destinées à augmenter sensiblement les investissements en formation.

3.3. Une sécurité sociale forte et solidaire

3.3.1. Le financement structurel de la sécurité sociale

La sécurité sociale constitue un instrument important pour garantir la sécurité de revenu et contribue donc à la dynamique économique. Dans le budget 2006, l'équilibre financier du système est garanti et la base de financement a été élargie, pesant moins sur le facteur « travail ». En effet, dans le but de consolider la croissance économique, le gouvernement a mis en place une série de mesures visant à réduire le coût du travail au moyen d'une évolution salariale responsable et d'un allègement substantiel des charges sur le travail, plus particulièrement sur certaines tranches d'âge et sur les travailleurs ayant un revenu bas ou moyen. En effet, la Belgique connaît un taux de prélèvement fiscal et parafiscal sur le travail important par rapport à la moyenne européenne, et bien que des efforts aient déjà été réalisés en vue de réduire ces charges, cette politique doit cependant être maintenue afin de permettre la création d'un maximum d'emplois.

C'est pourquoi, dès 2006, une partie des recettes provenant du précompte mobilier devrait être versée à la sécurité sociale (montant qui sera au minimum de 430,4 millions d'euros et indexé annuellement), ainsi qu'une partie plus importante des accises sur le tabac qui sera garantie structurellement.

3.3.2. La liaison au bien-être et la garantie d'un niveau de vie décent

La liaison au bien-être des allocations sociales du régime salarié et du régime indépendant est une priorité de ce gouvernement. En effet, ce mécanisme garantit le maintien d'un niveau de protection sociale décent, notamment en raison de la modification importante de la structure par âge prévue dans les décennies à venir.

Dans cette optique, rappelons que pour de nombreuses personnes, la pension constitue la seule ou la plus importante source de revenus pendant une longue période; elle constitue donc un instrument important de lutte contre la pauvreté et de garantie d'un niveau de vie suffisant. Le premier pilier, qui est fondé sur la répartition, constitue le fondement de la protection sociale de la majorité des pensionnés. Dans le passé, des mesures ont été prises afin de renforcer ce pilier et donc de garantir, surtout aux revenus modestes, le maintien de leur niveau de vie lors du départ à la retraite. Les pensions

— Maatregelen om oudere werklozen opnieuw aan het werk te krijgen.

— Maatregelen bestemd om investering in opleiding gevoelig te verhogen.

3.3. Een sterke en solidaire sociale zekerheid

3.3.1. Structurele financiering van de sociale zekerheid

De sociale zekerheid is een belangrijk instrument om een inkomen te verzekeren en draagt dus bij tot de economische dynamiek. In de begroting 2006 wordt het financieel evenwicht van het stelsel gewaarborgd en de financieringsbasis verbreed, zodat die minder doorweegt op de factor arbeid. Om de economische groei te consolideren heeft de regering immers een reeks maatregelen uitgevaardigd om de arbeidskost te verlagen via een verantwoorde loonevolutie en een aanzienlijke verlaging van de lasten op arbeid, meer bepaald bij werknemers behorende tot bepaalde leeftijdscategorieën of met een laag of gemiddeld inkomen. België past immers een hoge fiscale en parafiscale afhouding toe op inkomen uit arbeid, in vergelijking met het Europees gemiddelde. Er werden reeds heel wat inspanningen geleverd om die last te verminderen. Toch dient het beleid te worden voortgezet om een maximale werkgelegenheid te scheppen.

Daarom zal vanaf 2006 een deel van de ontvangsten uit de roerende voorheffing naar de sociale zekerheid vloeien (dit bedrag zal minstens 430,4 miljoen euro bedragen en jaarlijks aangepast worden aan de index), samen met een structureel gewaarborgd groter deel van de accijnzen op tabak.

3.3.2. Welvaartsvastheid om een behoorlijk levensniveau te waarborgen

Voor deze regering is het een prioriteit de sociale uitkeringen van het stelsel van loontrekkenden en van het stelsel van zelfstandigen te koppelen aan de welvaart. Dit mechanisme waarborgt immers het behoud van een redelijk peil van sociale bescherming, met name omwille van de belangrijke wijziging van de leeftijdspiramide in de komende decennia.

Voor talrijke personen vormt het pensioen de enige of de belangrijkste bron van inkomen gedurende een lange periode. Het is dus een belangrijk instrument in de strijd tegen de armoede en een waarborg voor een voldoende levenspeil. De eerste pijler is gebaseerd op de verdeling. Hij vormt de grondslag van de sociale bescherming voor de meerderheid van de gepensioneerden. In het verleden werden maatregelen genomen om deze pijler te versterken en dus vooral voor degenen met lage inkomens het behoud van hun levenspeil te waarborgen als ze met pensioen gaan. De pensioenen van loon-

des salariés et des indépendants sont calculées sur la base des salaires et des revenus acquis durant leur carrière active, limitées toutefois par un plafond. La différence entre la pension et le salaire moyen s'accroît avec la durée de la pension. Cette tendance peut toutefois être corrigée par des ajustements au bien-être. En 2006 et 2007, des moyens supplémentaires seront dès lors affectés, à la liaison au bien-être et aux corrections sociales, pour les travailleurs salariés comme pour les indépendants. Ces ajustements sont fondamentaux pour maintenir le revenu disponible des ménages et donc assurer la croissance économique.

En 2006, 15 millions d'euros seront destinés d'une part, à des mesures visant à améliorer la pension des personnes ayant eu une carrière atypique (souvent les femmes), et d'autre part, à des mesures dans d'autres domaines, comme des corrections en allocations familiales.

En 2007, 85 millions d'euros supplémentaires devraient s'ajouter à l'enveloppe déjà définie lors du Conseil des ministres d'Ostende (75 millions d'euros) afin de mettre en œuvre des mesures de revalorisation des pensions les plus anciennes et/ou les plus basses, ainsi que l'adoption de mesures équivalentes dans le domaine de l'incapacité de travail, de la revalorisation de l'aide de tierces personnes et des allocations familiales. Revalorisations et adaptations qui devront se traduire par des augmentations nettes pour les bénéficiaires et ce, dès 2007. Une attention particulière sera accordée par le gouvernement à la problématique des fins de carrière pour les femmes.

Le gouvernement assurera, dès 2008, au moyen d'une disposition de loi introduisant le mécanisme structurel d'adaptation au bien-être, l'attribution d'une enveloppe équivalente au minimum à la mise en œuvre du scénario retenu par le Comité d'étude sur le vieillissement (soit, l'adaptation annuelle de 1,25 % pour les plafonds, de 0,5 % pour les allocations et de 1 % pour les minima).

En ce qui concerne le régime des travailleurs indépendants, notons qu'en 2006 un nouveau système de pension de capitalisation entrera en vigueur.

3.3.3. La maîtrise des dépenses de soins de santé

Les dépenses publiques (de même que les dépenses privées) en matière de soins de santé ont fortement augmenté ces dernières décennies. Cette augmentation reflète la volonté de garantir une plus grande accessibilité et une meilleure qualité des soins. Toutefois, afin de pouvoir répondre aux nouveaux besoins liés au vieillissement, le gouvernement doit pouvoir maîtriser les dépenses de manière durable et utiliser de manière optimale les moyens disponibles. Une attention particulière est donc accordée à la maîtrise des soins de santé.

trekkenden en van zelfstandigen worden berekend op basis van hun lonen en inkomsten gedurende hun loopbaan. De pensioenen zijn echter geplafonneerd. Het verschil tussen het pensioen en het gemiddeld loon neemt toe met de duur van het pensioen. Deze trend kan echter worden bijgestuurd door aanpassingen aan de welvaart. In 2006 en 2007 zullen dan ook bijkomende middelen worden toegewezen voor sociale correcties en aanpassing van de pensioenen van loontrekkenden en zelfstandigen aan de welvaart. Deze aanpassingen zijn fundamenteel om het beschikbaar gezinsinkomen op peil te houden en dus de economische groei te waarborgen.

In 2006 wordt een bedrag van 15 miljoen euro bestemd enerzijds voor maatregelen om het pensioen te verbeteren van mensen met een atypische loopbaan (het gaat vaak om vrouwen) en anderzijds voor maatregelen op andere vlakken zoals bijsturingen van kinderbijslag.

In 2007 komt er nog een bedrag van 85 miljoen euro bij in de enveloppe die de Ministerraad van Oostende had bepaald (op 75 miljoen euro), teneinde maatregelen te financieren om de oudste en/of laagste pensioenen op te trekken, en om gelijkaardige maatregelen in de sector van de arbeidsongeschiktheid, aanpassing van de hulp van derden en kinderbijslag te financieren. Deze aanpassingen en herwaarderingen zullen moeten neerkomen op netto verhogingen voor de rechthebbenden vanaf 2007. De regering zal bijzondere aandacht wijden aan de eindeloopbaanproblematiek van vrouwen.

Vanaf 2008 zal de regering, via een wetsbepaling die een structureel aanpassingsmechanisme aan de welvaart invoert, een enveloppe vrijmaken die minstens overeenstemt met het door de Studiecommissie voor de vergrijzing gehanteerde scenario (zijnde de jaarlijkse aanpassing met 1,25 % van de plafonds, met 0,5 % voor de bijslagen en met 1 % voor de minima).

Voor het pensioenstelsel van de zelfstandigen noteren we dat in 2006 een nieuw kapitalisatiestelsel van kracht zal worden.

3.3.3. De beheersing van de uitgaven in de gezondheidszorg

De overheidsuitgaven (net als de privé-uitgaven) in de gezondheidszorg zijn de laatste decennia fors gestegen. Dit geeft de wil weer om een grotere toegankelijkheid tot een zorgverstrekking van betere kwaliteit te waarborgen. Om te kunnen inspelen op nieuwe behoeften eigen aan vergrijzing moet de regering evenwel de uitgaven duurzaam kunnen beheersen en de beschikbare middelen optimaal aanwenden. Er wordt dus bijzondere aandacht verleend aan de beheersing van de uitgaven in de gezondheidszorg.

L'accord de gouvernement avait prévu une hausse réelle annuelle maximum de 4,5 % des dépenses publiques des soins de santé jusqu'à la fin de la législature, et ce afin de répondre aux nouveaux besoins, résultant entre autres du vieillissement, des nouvelles techniques et de l'égalité d'accès aux soins. Les différentes mesures structurelles d'économie et de corrections adoptées en 2005 ont permis un certain ralentissement de la croissance des dépenses et un retour vers la norme de croissance fixée. Ce résultat a été obtenu grâce à des efforts soutenus de l'ensemble des acteurs.

La mise en pratique de la nouvelle procédure budgétaire visant à établir un mécanisme rigoureux et efficace de suivi du budget, par une responsabilisation accrue de tous les acteurs, a conduit à la présentation d'un budget 2006 correspondant au montant du budget 2005 augmenté de l'index (2,2 %) et du taux de croissance de 4,5 %. Ce nouveau budget prévoit une série de nouvelles mesures dont les principales sont :

— la fusion du maximum à facturer fiscal et du maximum à facturer social;

— la revalorisation des actes intellectuels des médecins généralistes et spécialistes visant à rendre plus attractive la pratique médicale au sein de l'institution hospitalière;

— la création d'un fonds d'impulsion permettant d'intervenir tant dans l'installation des médecins généralistes que dans le développement de pratiques de groupe;

— la politique rationnelle en matière de médicaments tout en maintenant une rémunération adéquate aux pharmaciens, tout en permettant de prendre en considération l'arrivée de nouvelles spécialités pharmaceutiques innovantes.

Le budget 2006 synthétise donc un équilibre entre la gestion rigoureuse d'un département et le fait de relever de nouveaux défis.

In het regeerakkoord was overeengekomen dat de overheidsuitgaven in de gezondheidszorg jaarlijks maximum met 4,5 % mogen stijgen tot het einde van de regeerperiode. Bedoeling is tegemoet te komen aan nieuwe behoeften die onder meer ontstaan bij de vergrijzing, of voortkomen uit nieuwe technieken of nog uit gelijke toegang tot de zorgverstrekking. In 2005 werden dan ook structurele besparings- en bijsturingmaatregelen genomen om de uitgavengroei af te remmen en terug te keren naar de overeengekomen norm. Dit resultaat werd bereikt dankzij aanhoudende inspanningen van alle partners.

Er werd een nieuwe procedure ingevoerd voor een strikte en doeltreffende opvolging van de begroting, door een grotere responsabilisering van alle spelers. Dit heeft geleid tot een begroting voor 2006 die overeenkomt met de begroting 2005 verhoogd met de index (2,2 %) en met een groeipercentage van 4,5 %. In de nieuwe begroting zijn een reeks maatregelen opgenomen waarvan de belangrijkste zijn :

— samensmelting van fiscale en sociale maximumfactuur;

— herwaardering van de intellectuele prestaties van de huisartsen en specialisten om het beroep van arts binnen de ziekenhuizen aantrekkelijker te maken;

— de oprichting van een impulsfonds om tegemoet te komen in de kosten van installering voor jonge huisartsen en bij de uitbouw van groepspraktijken;

— rationeel beleid inzake geneesmiddelen door een gepaste verloning in stand te houden voor de apothekers, en tegelijk de komst van nieuwe innoverende farmaceutische specialiteiten in overweging te kunnen nemen.

In de begroting 2006 gaat een strikt beheer samen met het aangaan van nieuwe uitdagingen.